A°. 1859. N°. 256.

DONDERDAG 27 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

STEDELIJKE ZANGSCHOOL.

Aan de belanghebbenden wordt berigt, dat de Commissie voor de STEDELIJKE ZANGSCHOOL op *Vrijdag den 28 October* 1859, des avonds ten zes ure, ten *Stadhuize* zitting zal houden tot het aannemen van leerlingen op gemelde school.

Utrecht den 20 October 1859.

UTRECHT, Donderdag 27 Oktober.

Onder Parijs zal men heden den hoofd-inhoud van het artikel van den *Const.* over 's keizers politiek in de Italiaansche kwestie — waarvan we eergisteren per telegraaf melding maakten — medegedeeld vinden. Het blad beweert, dat de keizerlijke politiek in deze volstrekt niet veranderd is, en hij gedaan heeft wat hij zich van den aanvang had voorgenomen; doch die verdediging is zeer zwak en kwetsbaar, en niet ten onregte wijst de *Presse*, die haar bestrijdt, op 's keizers eigen woorden, dat hij zijn programma niet geheel heeft kunnen ten uitvoer leggen.

De Ital. kwestie is op het oogenblik, zoover we weten, nog op dezelfde hoogte, of liever ze is eenigzins teruggegaan, want het gunstige berigt omtrent de ontvangst der Toskaansche deputatie te Berlijn blijkt (zie teleg. dep.) onjuist te zijn, daar de deputatie niet officieel ontvangen is, omdat de Toskaansche regering door het Pruissische kabinet niet is erkend. — Onder Parijs werd gisteren reeds gemeld, dat de zending van den markies *Dabormida*, vooral het regentschap betreffende weinig goeds had opgeleverd. Berigten uit Turijn bevestigen dat heden en melden er bij, dat men te Turijn er gansch niet mede ingenomen is, en dit ongunstig resultaat vooral aan de werkeloosheid van het ministerie wijdt, dat het land als het ware onder de voogdijschap van Frankrijk brengt. Moge men het echter ongunstig gezind worden, het is vooreerst nog vast gezeteld, want in het steeds als voorbeeld van een konstitutioneelen staat gestelde Sardinië schijnt men al zeer weinig haast te maken, om het konstitutioneel stelsel te herstellen en de kamers weder bijeen te roepen.

We zouden bijna zeggen, dat ook het Engelsch ministerie vreest het slagtoffer te worden van de verwikkelingen die zich voordoen. Althans het heeft raadzaam geoordeeld het Parlement vooreerst maar tot 5 December te prorogeren. Bij die buitenlandsche moeijelijkheden komen op het oogenblik tevens nog binnenlandsche van vrij ernstigen aard. In Ierland nl. is door de bisschoppen eene R. Katholieke agitatie in het leven geroepen, wier strekking niet bloot godsdienstig moet zijn. Al die bezwaren geven natuurlijk der konservatieve partij moed om het ministerie te bestrijden en doen dit voor zijn behoud niet zonder vrees zijn.

Wat de Marokkaansche kwestie betreft, we vinden daarin heden niets nieuws. Wel verzekert men, dat lord *Palmerston* graaf *Persigny* het verlangen te kennen heeft gegeven, dat de Fransche regering de belofte van Spanje om geene veroveringen te zullen maken, zou waarborgen, doch dit is waarschijnlijk slechts een los gerucht, en is het dat niet, dan heeft lord *Palmerston* iets verlangd wat Frankrijk gewis niet zal doen.

De Suez-kwestie zal de Fransche regering, naar het schijnt, zich nu wat meer gaan aantrekken; gisteren hebben we reeds gemeld, dat de keizer de direkteurs der onderneming ontvangen heeft, iets, dat hij nog nooit heeft willen doen, en uit eene goede bron verneemt men, dat de heer *de Lesseps* in zijn gesprek met den keizer zijn voornemen heeft te kennen gegeven, om in de aanstaande algemeene vergadering van de Suez-maatschappij op 15 Nov. e. k. zijn ontslag te vragen en zulks op grond, dat hij wel den moed had gehad om de gewone moeijelijkheden, die aan elke groote onderneming verbonden zijn, het hoofd te bieden, maar dat hij zich te zwak gevoelde om den kamp met Engeland vol te houden, indien hij niet door de andere Europesche mogendheden werd ondersteund. De keizer moet hem echter ten stelligste hebben ontraden, dien weg te volgen en hem hebben beloofd, om onmiddelijk maatregelen te nemen, ten einde de voortzetting der onderneming te bevorderen. Hij moet er hebben bijgevoegd, dat hij dit zou doen, zelfs indien daaruit moeijelijkheden met Engeland konden ontstaan. De Turksche gezant was bij dit onderhoud tegenwoordig.

Men blijft beweren, dat het kongres te Brussel bijeen zal komen. Oostenrijk heeft, naar men onder Weenen zal zien, eene poging gedaan om Rusland voor de restauratie der Ital. hertogen te winnen; gaf het toe, dan zou keizer *Frans Jozef* den Czaar te Warschau bezoeken, maar men vergat daarbij, dat Oostenrijk wel reden heeft om eene toenadering tot Rusland te wenschen, maar dat er niets is, wat Rusland het verlangen kon inboezemen meer tot Oostenrijk te naderen. Rusland heeft dus natuurlijk de verlangde belofte niet gedaan, en keizer *Alexander* heeft zich getroost, dat hij nu van het bezoek van zijn kollega verschoond bleef. De heer *v. Hubner* moet in een ministerraad, waarin de keizer zelf tegenwoordig was, ten zeerste die onhandige poging en over het geheel de buitenlandsche politiek gegispt hebben. Hij kon daarna natuurlijk niet meer met den minister van buitenlandsche zaken in één kabinet zitting hebben, en heeft zijn ontslag genomen. Men zegt, dat de keizer hem niet ongaarne het ministerie ziet verlaten, omdat de man te liberaal was, voor het Oostenrijksch regeringsstelsel.

Prinses *Adalbert* van Beijeren is, naar berigt wordt, van een zoon bevallen, die, dewijl *Adalbert* de vermoedelijke opvolger van koning *Otto* is, nog wel eens op den Griekschen troon kan zetelen.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche depeches** laten wij hieronder volgen:

Venetie, Dingsdag. De goeverneur is naar Weenen vertrokken, om met het ministerie over den toestand der provincie te raadplegen. De grenzen zullen gestrengelijk worden bewaakt. Het Venetiaansch grondgebied, dat door Piemonteesche troepen was bezet, is grootendeels ontruimd, waardoor de grenzen onveiliger worden. Het goevernement heeft plan om verbeteringen in het politie-bestuur te brengen.

Weenen, Dingsdag. De graaf *v. Karoliji* is benoemd tot eerste gevolmagtigde van Oostenrijk te Zurich in plaats van den overleden graaf *v. Colloredo.*

Marseille, Dingsdag. Uit Konstantinopel schrijft men, dat in de zamenzwering tegen het leven van den Sultan ook 14 jonge lieden, kweekelingen der marine, zijn gewikkeld, die in eene zitting met gesloten deuren ter dood zijn veroordeeld en in den Bosphorus zijn geworpen met kogels aan de voeten.

Volgens berigten uit Marokko van den 17 Okt. waren de Spaansche troepen gereed, om te velde te trekken, wachtende alleen op versterking en den aanvoerder uit Spanje. Men hoopte, dat de wreedheden, door de Marokkaansche stammen aan werklieden en aan kinderen gepleegd, spoedig zouden worden gestraft.

Uit Napels verneemt men, dat de wervingen voortduren. Er waren 4 oorlogsfregatten afgezonden om tegen *Garibaldi* te kruisen, en allen aanvoer te verhinderen. De koning van Napels had de troepen geïnspekteerd en de sterke plaatsen bezocht.

Turijn, Woensdag. In eene bijeenkomst van vele afgevaardigden is gisteren besloten bij de regering op het bespoedigen van het werk der vereeniging van de provinciën van Midden-Italië en Piemont aan te dringen.

Uit Brescia schrijft men, dat de bewoners van het distrikt Gargano zeer verheugd zijn, dat de Oostenrijkers vijf gemeenten van dat distrikt ontruimd hebben.

Zurich, Woensdag. De graaf *v. Colloredo*, gevolmagtigde van Oostenrijk, is heden morgen 10 ure alhier overleden. Zijn opvolger graaf *v. Karoliji* wordt heden uit Weenen verwacht, even als een neef van den graaf *v. Colloredo* en een kabinetskoerier uit Turijn. De gestaakte onderhandelingen zullen spoedig worden hervat.

Berlijn, Woensdag. De berigten, zegt de *Pr. Zeitung*, nopens de ontvangst van de Toskaansche deputatie bij onzen minister van buitenlandsche zaken, zijn onjuist. Die deputatie is niet officieel ontvangen, dewijl de Toskaansche regering door Pruissen niet erkend wordt.

Kassel, Woensdag. De Tweede Kamer heeft gisteren in eene geheime zitting besloten, een voorstel, om den keurvorst een adres tot herstelling der konstitutie 1831 aan te bieden, in overweging te nemen. Het voorstel is vervolgens aan het kommitee verzonden ten fine van rapport.

Londen, Woensdag. Het Parlement zal den 27. dezer tot den 15. Dec. geprorogeerd worden, en alsdan verwacht men eene verdere prorogatie tot in het begin van Februarij.

De *Morning-Post* weerspreekt ook het bestaan van verschillen tusschen Engeland en Frankrijk, nopens de zaak van Marokko; en vertrouwt, dat de keizer van Marokko aan de vorderingen van Spanje wel zal voldoen.

De *Daily-News* zegt, dat het Spaansche goevernement drie ultimatums aan Marokko heeft gezonden. Het eerste was door den keizer van Marokko aangenomen. De generaal *O'Donnell* had toen een tweede gezonden, met meerdere vorderingen, dat insgelijks was aangenomen. Eindelijk was het derde gevolgd, doch dat was geweigerd uithoofde van de vele eischen. Spanje had namenlijk gevorderd den afstand van grondgebied ter uitgestrektheid van tien mijlen langs de Marokkaansche kust, dus een strook lands die de geheele straat van Gibraltar bestrijkt. De *Daily-News* ziet in die vorderingen van Spanje het instrument van Frankrijk tegen Engeland, en zegt, dat Groot-Brittanje besloten heeft, te waken tegen die overdrevene eischen van Spanje. De keizer van Marokko mag en kan deze eischen niet inwilligen.

Londen, Woensdag. Den 27. Okt. zullen 200,451 ponden St. in specie naar Indië en China worden gezonden.

Uit de Kaapstad zijn hier berigten tot den 20. Sept. Het Nederl. oorlogsschip Amsterdam, met stoomvermogen, was den 10. Sept. aldaar voor anker gekomen. Aldaar was den 14. aangevoerd de eerste lokomotief uit Engeland.

Om 1 ure zijn de gec. 3 pCt. genoteerd 95⅓.

Parijs, Woensdag. Volgens een alhier bekend gemaakt berigt, is het geschil nopens de Lombardijsche schuld tusschen Oostenrijk en Sardinië vereffend. Sardinië zal honderd millioen florijnen betalen, waarvan de helft onmiddelijk zal worden afgedaan.

Parijs, Woensdag, 2 ure. De beurs heeft eene betere stemming, in weerwil van het artikel van den *Constitutionnel* tegen Engeland.

Londen, heden, Donderdag. De *Times* meldt, dat lord *J. Russell*, op eene interpellatie betreffende het berigt van den *Gibraltar-Chronicle*, dat Engeland aan Marokko verklaard heeft, het geen hulp te kunnen verleenen, geweigerd heeft te antwoorden, daar de korrespondentie met Spanje over de Marokk. kwestie nog voortduurt.

Prins en prinses *Frederik Wilhelm* van Pruissen worden in het begin van November te Windsor verwacht.

Prins *Napoleon* is gisteren te Portsmouth aangekomen, en zou zich naar Brighton begeven.

— Z. M. heeft den gepens. luit.-kol. der artillerie van het leger in Nederl. Indie *J. Vertholen*, waarnemend admin. der kol. bestellingen bij het depart. van kol., eervol ontheven als waarn. administr. der kol. bestellingen, en hem benoemd tot mil. adviseur bij het depart. van kol., en tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw; den agent van het depart. van kol. te Amsterdam *H. Gimberg van der Hoeven*, onder den ambtstitel van agent, werkzaam gesteld bij het depart. van koloniën.

— Z. D. H. de hertog *van Nassau* heeft den 1e luit. *J. Roosmale Nepveu*, van het reg. rijdende artillerie, ordonnans-officier van Z. M. den Koning, het ridderkruis geschonken van de orde van *Adolph van Nassau* met de zwaarden. *H. en Eff.bl.*

— Het heeft H. M. de Koningin-moeder behaagd, aan de Cristelijke Vrouwen-vereeniging *Tot heil der armen* te Hilversum een prachtig kanapé-kussen te schenken, tot prijs in de loterij, door die vereeniging te houden.

:— Eergister zijn verscheidene leden, behoorende tot de koninklijke hofhouding, uit de residentie naar het Loo vertrokken.

:— De Tweede Kamer der Staten-Generaal houdt heden namiddag ten twee ure eene zitting.

§— De kommissie van rapporteurs der Tweede Kamer heeft haar voorloopig verslag uitgegeven, aangaande het ontwerp van wet ter verleening van een subsidie van *f* 1,420,000 aan de Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij, ter versmalling van het

spoor. Vele leden meenden, dat het algemeen belang hierbij niets te maken had, terwijl men, volgens hunne meening, zich niet kon beroepen op het gebeurde met den Rijn-Spoorweg in 1852, daar de toenmaals gesubsidieerde spoor-versmalling noodwendig moest plaats hebben, in het belang van het verband met het buitenland.

Geheel anders is het met den Hollandschen weg, die, als een binnenspoorweg voor de verbetering der gemeenschap tusschen Hollandsche steden werd aangelegd, en daarom noch bestemd, noch ingerigt was voor goederen vervoer op eene groote schaal. Dit laatste punt werd door verscheidene leden ernstig betwist. Men moest, naar hun gevoelen, bij de beoordeeling der tegenwoordige voordragt van de onderstelling uitgaan, dat ook de aanhangige wet wegens de koncessien der Noorder- en Zuiderspoorwegen tot stand kwam, en dat derhalve binnen een niet ver verwijderd tijdsbestek Rotterdam regtstreeks en onafgebroken met Belgie en Frankrijk op versnelde wijze verbonden zou zijn. Voor dat geval was het voor den Amsterdamschen handel van zeer wezenlijk belang, dat van zijnentwege bevrachte goederenwagens over Rotterdam in de aangeduide rigting konden voortloopen: wat zonder spoorversmalling dan toch onmogelijk ware. Bleef de spoorversmalling achterwege en werden daarentegen de door de regering voorgestane spoorweglijnen aangelegd, Amsterdam zou, meer dan thans, reden hebben zich over afsluiting van het groote spoorwegnet te beklagen.

Van de andere zijde werd geantwoord, dat ook in de aangenomene onderstelling van het tot stand komen der Zuiderspoorweglijn, met Rotterdam als uitgangspunt, het goederenvervoer uit Amsterdam naar België en Frankrijk niet langs den Hollandschen, maar langs den Rhijnspoorweg plaats zou hebben. Maar zelfs indien men zich daarin bedroog en derhalve door den tijd de Hollandsche weg in 't genot kwam van een zeer uitgebreid goederenvervoer, zou het nog de vraag zijn, of spoorversmalling op dien weg zóó zeer in het algemeen belang wierd geëischt, dat op grond daarvan het toekennen van een aanzienlijk rijkssubsidie te regtvaardigen ware.

De spoorwegversmalling, waarvan hier sprake is — ook de voorstanders der wet stemden het gaarne toe — is zonder waarde, tenzij de Hollandsche spoorweg aan zijne beide uiteinden met de andere, reeds bestaande of nog aan te leggen spoorweglijnen verbonden worde.

In verband met het voorafgaande meenden verscheidene leden ook de tijdigheid van het gedane voorstel te moeten betwisten. Het is bij de vergadering ingekomen op een tijdstip, dat het er op aankomt, zeer veel millioenen uit 's rijks schatkist voor den aanleg of de voltooijing van spoorweglijnen af te zonderen. Was het raadzaam, die offers nog te vermeerderen met de hier in aanmerking komende anderhalf millioen?

Op deze bedenking werd geantwoord dat het ware tijdstip voor de spoorwegversmalling thans dáár was. Die spoorwegversmalling, men herhaalde het, moest in verband met de andere aanhangige spoorwegplannen vooral ook met de koncessie van den Zuiderspoorweg worden beschouwd. Wierd die koncessie bekrachtigd, dan behoorde de mogelijkheid niet te bestaan, dat de Holl. steden ten gevolge der verkeerde inrigting van den spoorweg dien ze verbindt van gemeenschap met het groote spoorwegnet uitgesloten bleven.

Ter gelegenheid van dit onderzoek werd de aandacht gevestigd op den aanleg van eenen spoorweg naar het Nieuwe Diep, waarover volgens een bij de Kamer ingekomen adres vroeger tusschen de regering en de Holl. spoorweg maatschappij onderhandeld moet zijn.

Onder de redenen, in de memorie van toelichting aangevoerd om de noodzakelijkheid der spoorwegversmalling te staven, behoort ook dat zonder die versmalling de verbindingslijn van 's Gravenhage met Gouda geen doel zou treffen, en dat deze maatregel gelegenheid zou openen om op den zijtak Leijden-Woerden terug te komen. Dit gaf aanleiding dat beide deze lijnen en het daaromtrent voorgevallene in de afdeelingen ter sprake kwamen. Door velen werd daarbij ingenomenheid met de verbindings-lijn Scheveningen-'s Gravenhage-Gouda aan den dag gelegd.

Men zou wenschen, de vrij zonderlinge handelwijze met betrekking tot de aanvrage van den heer *Ameshoff* eenigzins nader opgehelderd te zien; te meer daar ook de aanvrage van den heer *Ameshoff* zich in vergelijking met de sedert verleende konsessiën der groote lijnen aanbeval. Hij verlangde slechts eene matige rentegarantie, die den staat hoogstens op eene jaarlijksche uitgave van *f* 25000 gedurende een kort tijdsverloop kon komen.

— Gisteren heeft aan het ministerie van Marine de aanbesteding plaats gehad der volgende artikelen, ten dienste der Marine, als: 4500 kan jenever met akzijns voor *f* 47.70 en 3500 kan jenever zonder akzijns voor *f* 20.37 de 100 kan, door den heer *J. van den Berg*, te Amsterdam: 4500 ned. ponden gezouten vleesch, door de heeren *Kranenburgh en Zonen* te Amsterdam, voor *f* 62.85 de 100 ned. ponden; — 4000 ned. ponden koffij, door de heeren *De Dozen en Zn.*, te Amsterdam, voor *f* 77.38 per 100 ned. ponden; — 3000 ned. ponden suiker, voor *f* 56.30 per 100 ned. ponden, door *J. van den Berg*, te Amsterdam; en 1000 ned. ponden rijst, door de firma *van der Velde en van Everdingen* te Amsterdam, voor *f* 20,93 de 100 ned. ponden.

*— Wij vernemen, dat de heer *P. Q. Brondgeest*, medicinae doctorandus, bij besluit van Kuratoren der Utrechtsche Hoogeschool, tot Assistent van het physiologisch laboratorium benoemd is.

*— Gister avond werden de lezingen voor dezen winter van de Maats. tot Nut van 't Algemeen, afdeeling Utrecht, geopend door den heer *M. A. Perk*, predikant bij de Walsche gemeente te Dordrecht. Hij sprak over *Maria Stuart*, en trachtte een onpartijdig oordeel over deze belangrijke vrouw te geven. Hij noemde daarom hare gebreken en hare deugden, doch toonde tevens aan, hoe hare opvoeding de oorzaak was, dat zij, later geheel op zich zelf staande, eer het genot najoeg, dan dat zij met kracht en moed de hooge roeping vervulde, die haar was opgelegd. — Daarna werden aan verschillende mannen eerepenningen uitgereikt voor trouwe dienst, als aan *R. Ravenhorst*, *H. v. Blaricum*, *J. C. Paap*, *J. v. Waveren*, *J. v. Bemmel*, *J. J. v. Leeuwen* en *W. v. d. Vorst*, terwijl, wegens loffelijke bedrijven, getuigschriften werden uitgereikt aan: *D. de Rooij*, *P. Zwaak*, *J. Rietveld*, *B. v. d. Kaaij*, *G. Zwart*, *H. v. d. Hoeven*, *H. C. de Heer*, *F. J. de Leur* en *W. Pieters*.

— Uit de advertentiën zal men gezien hebben, dat bereids eene kommissie zich heeft gevormd, om liefdegaven in te zamelen, ter ondersteuning van de overgeblevene betrekkingen van Cholera lijders. Om dit edel doel bevorderlijk te zijn, hebben de leden van de schutterij-muziek zich gewillend aangeboden, om een koncert te geven, waarvan de voordeelen in de kas van genoemde kommissie zullen vloeijen. Wij juichen het plan van die musici toe, en willen gaarne onze stadgenooten met een enkel woord trachten op te wekken, om het ook materieel te schragen. Daar, waar zoo vele toonkunstenaars uit menschenliefde krachten en tijd veil hebben, mogen wij niet achterlijk blijven, om ook het onze bij te brengen. Wij twijfelen er dan ook niet aan, of dit koncert zal aller goedkeuring en veler ondersteuning te beurt vallen.

— Den 26. dezer, is te Leijden tot dokter in de verloskunde bevorderd de heer *H. F. van Praag Heymans*, geneesheer te 's Hage, na verdediging van Akademische Stellingen.

— Aan de *Arnhemsche Ct.* wordt uit Leeuwarden geschreven. Wij zijn is staat te kunnen mededeelen, dat de regering, na rijpe overweging van hetgeen ten aanzien van de bijdragen der provincien en gemeenten ten behoeve van den aanleg van spoorwegen bij herhaling is in het midden gebragt en bij de bedenkingen, die later dienaangaande zijn gerezen, tot het besluit is gekomen, de provincien en gemeenten in het noorden des rijks te ontslaan van de verpligtingen, die zij, op hare uitnoodiging, ter zake van de spoorwegen op zich hadden genomen.

Dit berigt komt overeen met een dergelijk schrijven, uit Zwolle, aan de *Amst. Ct.* De Zwolsche schrijver voegt er echter nog het volgende bij: »Deze ontheffing van vroegere verbindtenissen, ofschoon wat laat, daar het voornemen bestaat den 31 Oktober e. k. de koncessie *Sloet-Reuchlin* bij de Tweede Kamer te behandelen, heeft nu weder moed gegeven, te gelooven, dat bij het niet aannemen dier nadeelige koncessie anderen in aanmerking kunnen komen, aan de uitvoering van wier plannen men in deze provincie meer behoefte gevoelt. Dit zal door het aanbod van hoogere bijdragen (indien zij gevorderd werden) blijken. Wordt de koncessie *Sloet-Reuchlin* bij de Tweede Kamer niet aangenomen, en worden er door het Amsterdamsch-Utrechtsch spoorweg-komitee subsidiën aangevraagd van deze provincie en hare verschillende gemeenten, men zal zien, dat ze die, aan *Sloet-Reuchlin* toegezegd, verre zullen overtreffen, daar de koncessie, door de heeren *Wolterbeek c. s.* aangevraagd, voor Overijssel eene ware weldaad zou zijn, de koncessie *Sloet-Reuchlin* daarentegen die provincie ten offer brengt aan speciale belangen, welke haar een onverdienden genadeslag zullen toebrengen."

— De raad der gemeente Grootegast heeft in zijne zitting van den 24. dezer, besloten **kosteloos** lager onderwijs te doen geven aan kinderen van 5 tot 14 jaren, ingaande primo Jan. 1860, als wanneer ook, volgens een genomen raadsbesluit van eene zitting bevorens, de wet op het lager onderwijs van 1857 in haar geheel in werking zal worden gebragt.

*— Uit Leijden schrijft men ons: Naar men zegt, zou de uitvoering van het plan tot het bouwen van zestig arbeiderswoningen verschillende bezwaren ontmoeten. Reeds in den algemeenen kerkeraad vond het tegenstand, omdat men niet gewoon is aan het denkbeeld, dat kapitalen ook nog andere voordeelen kunnen opleveren dan de smalle strookjes papier, waarop de renteniers zoo zeer zijn gesteld. Geldbelegging in huizen en nog wel in arbeiderswoningen, — huishuur, waarvan de gereede betaling zoo menigmaal faalt, boven renten van schuldbrieven, op het grootboek te verkiezen, — dat kan in gezonde hersenen, gelijk dat men meent, niet opkomen. Geen wonder, dat te naauwernood eene eenigermate moedige meerderheid was te vinden, om tot het voorgestelde plan te besluiten, indien niet een der oudste predikanten, die 20 jaren geleden den eersten stap deed, om opzettelijk *het heil der armen* tot eene zaak van ernstige behartiging te maken, zijn invloed daaraan had besteed, zoodat het besluit een krachtig overwigt daardoor verkreeg.

Maar nu hoort men van nieuwe bezwaren. Men behoeft het plan niet op te geven, al krijgt men het verlangde openbare plein niet; want hoeveel grond is niet beschikbaar langs de Singelgrachten, op de Vestwallen. Daartegen evenwel brengt men in, dat het bebouwen van die gronden met woonhuizen nimmer werd vergund, omdat de smokkelarij, daardoor zoo gemakkelijk zou worden gemaakt. Alsof men geene andere middelen en gelegenheden daartoe zou weten te kiezen en in het werk te stellen! Ook op dat gebied is vooruitgang, waarmede de *surveillance* nooit gelijken tred houdt en ook niet houden kan, omdat de eer van het initiatief altijd aan de smokkelaars moet worden toegekend. Intusschen valt tegen zulke bezwaren niet te praten. — Als men over de gracht een touw werpt, is niets gemakkelijker dan gedurende den nacht een vaatje jenever binnen te smokkelen, ook bij een ijverig toezigt, omdat aan beide zijden der gracht de gelegenheid tot ontduiking zoo geschikt is. En kan dan zulk eene reden worden aangevoerd, om een goed werk tegen te gaan? Hopen we nogtans, dat de gemeenteraad het ware van het valsche zal weten te onderscheiden en eene beslissing zal nemen, die met het waar belang der ingezetenen strookt en aan een nuttig doel regt doet wedervaren.

*— Uit Bergen op Zoom schrijft men ons: Het is met bijzonder genoegen, dat de officieren van het 4e reg. inf. de benoeming van den majoor van *Overstrate* tot luit.-kolonel hebben vernomen. Zij hebben in de laatste jaren het belang leeren kennen, om onder een *kundig* en *verlicht* chef te staan. Hoezeer ingenomen met de bevordering van hunnen chef, zien zij hem echter ongaarne vertrekken, en zij wenschen het depôt van het 2e reg. inf. dan ook gaarne geluk met hunnen nieuwen kommandant.

— Het examen voor het lager onderwijs te Arnhem, van den 10. tot den 22. Oktober gehouden, heeft den volgenden uitslag gehad: Hoofd-onderwijzers geëxam. 13, toegel. 9; hoofd-onderwijzeressen, geëxam. 3, toegel. 5, hulp-onderwijzers, geëxam. 17, toegelaten 12; hulp-onderwijzeressen, geëxam. 14, toegel. 13; onderwijzers die een akte gevraagd hebben: *a.* voor het Fransch volgens art. 1 der wet, geëxam. 24, toegel. 16; *b.* voor het Hoogd. art. 1, geëxam. 8, toegel. 3; *c.* voor het Engelsch art. 1, geëxam. 9, toegel. 5; *d.* wiskunde, art. 1, geëxam. 10, toegel. 6; *e.* landbouwkunde, geëxam. 1, toegel. 1; *f.* teekenen, geëxam. 2, toegel. 1; onderwijzeressen die een akte gevraagd hebben: *a.* voor het Fransch, volgens art. 1 der wet, geëxam. 12, toegel, 9; *b.* Engelsch, art, 1., geëxam. 4, toegel. 4; *c.* Hoogd. art. 1. geëxam. 2, toegel. 2; *d.* teekenen, geëxam. 1, toegel. 1; *e.* nuttige en fraaije handwerken voor meisjes, geëxam. 15, toegel. 15; *f.* nuttige handwerken alleen, geëxam. 3, toegel. 3; *g.* fraaije handwerken alleen, geëxam. 1, toegel. 1; huisonderwijzers: voor het lezen, schrijven, rekenen, de beginselen der Ned. taal en theorie van het zingen, geëxam. 1, toegel. 0; huisonderwijzeressen: *a.* voor het lezen, schrijven en beginselen der Ned. taal. geëxem. 1, toegel. 1; *b.* Fransch art. 1, geëxam. 2, toegel. 2; *c.* Engelsch art. 1, geëxam. 4, toegel. 4; *d,* Hoogd. art. 1, geëxam. 3, toegel. 3; *e.* nuttige en fraaije handwerken, geëxam. 14, toegel. 14; *f.* nuttige handwerken, geëxam. 7, toegel. 7; onderwijzers, die eene akte gevraagd hebben volgens art. 72 wet: *a.* Fransch, geëxam. 2, toegel. 2; *b.* Engelsch, geëxam. 1, toegel. 1; *c.* Hoogduitsch, geëxam. 1, toegel. 1; *d.* wiskunde, geëxam. 1, toegel. 1; onderwijzeressen, die eene akte gevraagd hebben volgens art. 72 der wet: *a.* Fransch, geëxam. 1, toegel. 1; Hoogduitsch, geëxam. 1, toegel. 1.

— Men schrijft uit 's Hage aan het *Handbl.*: Aangezien bij de wetgevende magt nu en dan wordt aangedrongen, om de soldij van den minderen militair te verhoogen, en daarentegen de weelde in de hoogere rangen te verminderen, dunkt het ons niet ten onpas er, bij de aanstaande diskussie over de begrooting van oorlog, de aandacht op te vestigen, dat het in ons kleine rijk wel overtollige weelde mag heeten, om drie militaire administrative direktien te hebben. Een tal van jaren waren er maar twee, en de dienst ging prefekt. Men zou, door de suppressie van ééne direktie, bezuinigen, zonder bezwaar voor de dienst. Het traktement van een intendant (hoofd-officier), en een onder-intendant (kapitein), met en benevens een vrij beduidend bureau-geld.

— Volgens sommige bladen, zal de vreugde van de Bosschenaars over het verblijf van kavallerie in hunne stad spoedig een einde nemen. Reeds vroeger is daarvan gesproken: thans meldt men, dat de beide eskadrons dragonders in Januarij weder naar Leeuwarden zullen vertrekken.

*— Uit N. Diep meldt men ons, dat ook de officieren der artillerie en infanterie, aldaar in garnizoen, een bal hebben gegeven aan het Etat-major van het Russiesche schip **Olaff.**

— Het onweder van ll. Zaturdag heeft veel onheil veroorzaakt te Anna-Paulowna-Polder, te Barsingerhorn, Waard en Groet. Een aantal koeijen is in alle deze plaatsen doodgeslagen, terwijl uit latere berigten uit Schagen blijkt, dat aldaar op drie plaatsen brand is ontstaan.

— De heer *C. W. Gerbig*, organist te Almelo, en tevens zeer ervaren pianist, heeft een beroep gekregen naar Groningen, om aldaar het orgel in de Akerk te bespelen. Hij heeft daarvoor echter bedankt.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 26 *Oct.*, 0,43 El.; + AP. 7.38. Gev. 0 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 26. Okt. 4 voet 2 duim Rijnlandsch.

Longziekte.

Daar in vele streken van 't vaderland de longziekte weder onder 't rundvee zich vertoont, meende een deskundige, dat hij den landbouwers tegen de nadering van dien gevreesden vijand eenige raadgevingen heeft moeten doen. Aan 't geen hij daartoe welwillend opstelde, ontleenen wij de volgende opmerkingen.

Door den vermeerderden uitvoer en ook door de toenemende sterfte heeft het vee eene hooge waarde bekomen, die het den landbouwer uit 't oogpunt van eigenbelang ten dubbelen pligt maakt voor het behoud van zijn vee iets ten beste te geven. De boer, die zijn vee door de longziekte getroffen ziet, zal daarom welligt geneesmiddelen aanwenden. Een enkelen zal hij gered zien, maar hij bedenke wel, dat zulk vee, dat van de ziekte opkomt, daarom niet minder de smetstof bij zich houdt. Buitendien is eenmaal de ziekte onder 't vee uitgebarsten, hoe groot is dan het gevaar al niet. Alleen tijdige inenting van het vee is een behoedmiddel tegen de gevolgen van dien vreeselijken ramp, die den landbouwer bedreigt, wanneer de longziekte nadert. Ingeënt rundvee wordt toch *in den regel niet aangestoken, het krijgt de ziekte niet*, ook al staat het maanden lang tusschen longziek vee. In Vriesland, Noord- en Zuid-Holland laten daarom vele veehouders dan ook reeds gedurende 5 à 6 jaar hun vee inenten, en zij hebben er al de goede gevolgen van ondervonden.

Door eenigen zal welligt tegen het aanwenden van een voorbehoedmiddel worden ingebragt, »dat men de Voorzienigheid niet mag vooruitloopen, die niet mag tegenwerken." Maar wat doet de landbouwer dan als zijn vee door andere ziekten, bijv. miltvuur, wordt bedreigd? Tracht men die niet te voorkomen door aderlating en ingeven van geneesmiddelen? Roeit men het onkruid niet uit op den akker? Kalkt men het koorn niet tegen brand en roest? En als er brand op de hoeve uitbreekt, tracht men dien niet te blusschen? En waartoe hebt ge een dak op huis? Is 't niet, om den regen, den hagel, de sneeuw en wat dies meer ons van boven wordt toegezonden, af te weeren? Zijn al die maatregelen van voorzorg niet het bewijs, dat ge een redelijk en verstandig wezen zijt?

Zijn dus die gemoedsbezwaren wel de waren, en zou men daarover niet haastig heenstappen, wanneer er bijv. premiën werden uitbetaald voor de inenting? Schijnt het dus niet eerder de *geldzucht*, die zoovelen doet opzien tegen de kosten der inenting van hun vee, dan dat zij willen berusten in de bezoeking des Heeren? Hij toch, die de kwaal zendt, geeft ook de middelen, om die tot afweering aan te wenden. Gebruikt men die middelen niet, men brengt de schade zelve over zich en zijn gezin.

Eenige zullen er zijn, die beweren, dat al die nieuwigheden niets beduiden, en dat men zich daarin niet begeven kan. Maar is er dan geen tijd geweest, dat de ploeg, de egge, ja zelfs de spade ook eene nieuwigheid was. Had men toen die nieuwigheden ook niet moeten beginnen?

Eindelijk zijn er, die zeggen zullen, dat de inentig zelve gevaarlijk is, en het verlies van het beest of ten minste van zijn staart of zijn pluim van den staat er door wordt in de waagschaal gesteld. 't Is waar van de duizend ingeënte beesten sterft er een, van de driehonderd verliest er een den staart, en van de 6 à 8 verliest er een de pluim. Dat is de juiste verhouding. Doch wat beteekent het verlies van een staart of van een pluim, bij dat van de koe zelve of welligt van uw geheelen veestapel?

De kosten echter schrikken af, en in elke gemeente heeft men geen bekwamen veearts, die alleen de inenting kan bewerkstelligen. Een bekwaam veearts moet het vee behandelen; maar zulk een bekwaam veearts vraagt niet meer dan *één gulden* voor elk rund boven de 2 jaar oud, eu 50 *cents* voor elk beest, dat onder de 2 jaar is; en voor dien geringen prijs doet hij de geheele operatie, levert hij de geneesmiddelen, enz. Mogen zulke lage prijzen de hinderpalen worden genoemd, om ontzaggelijke verliezen te voorkomen, als de longziekte onder uw vee losbarst?

Bedenk dus, voor het te laat is, wat uw eigen voordeel u aangeeft, wat ge in 't belang van uw gezin en van de geheele maatschappij verpligt zijt te doen. Het koele najaarsweder is juist het meest geschikte voor de operatie der inenting. Voorzie u dus van de hulp van een geschikt veearts, en haal niet de beschuldiging u op den hals, dat ge door onverstand of schraapzucht uw eigen voordeel, uw eigen geluk hebt opgeofferd.

Een vriend van den landman.

KOPENHAGEN, 22 Oktober.

De minister. krisis duurt hier voort, de *Dagbladet* geeft echter uitzigt op eene voorloopige schikking.

TURIJN, 22 Oktober.

Generaal *Dabormida* is hier teruggekeerd. Zijne zending schijnt weinig te hebben uitgewerkt. *Napoleon* moet er tegen zijn geweest, zoo kort voor de bijeenkomst van een kongres een regentschap in te stellen of een deel der hertogdommen door Sard. troepen te doen bezetten, te meer, daar hij de verbonden krijgsmagt der hertogdommen voldoende achtte om de orde te bewaren. Op de aanvoeging van de Romagna gaf hij volstrekt geen uitzigt. Hij zou er echter niets tegen hebben dat Sardinië, als beschermende staat, in Parma des noods zijne magt vermeerderde.

De uitslag dezer zending heeft een zeer ongunstigen indruk gemaakt, en de openbare meening nog meer tegen het ministerie en voor eene wederoptreding van den heer *de Cavour* gestemd. Men verwijt het ministerie, en met name den heeren *Dabormida*, *de la Marmora* en *Ratazzi*, dat zij tot dusverre werkeloos zijn gebleven en daardoor de regering noodzaken van Frankrijk afhankelijk te blijven, dat zij in alle kwestiën, zelfs van binnenlandschen aard, raadpleegt. Als een bewijs hiervan kan strekken dat de regering, omdat Frankrijk, na te zijn geraadpleegd, er tegen was, den onderkoning van Egypte niet heeft willen toestaan, op zijne kosten hier eene kanongieterij op te rigten. De ministers echter sluiten het oor voor alle klagten en roepen de kamers niet bijeen, om zoo lang mogelijk aan het bewind te blijven.

TURIJN, 24 Oktober.

De *Opinione* van den 23. dezer behelst het volgende: »Wij deelen uit eenige handelsbrieven uit Messina het berigt mede, dat er te Corleone, te Villabate en in andere plaatsen in de provincie van Palermo opstandige bewegingen hebben plaats gehad. Eenige ambtenaren zijn aangevallen en eenige burgerwachten en soldaten zijn gedood. Het militaire goevernement heeft de ontwapening in de geheele provincie binnen 24 uren bevolen. — Te Bagana, 10 mijlen van Palermo, heeft het volk het garnizoen ontwapend. Er is eene mobile kolonne tegen de opstandelingen afgezonden, die een ernstig gevecht met het volk heeft gehad. Het gerucht liep te Messina, dat er ook een opstand aan de Zuidkust van dat eiland heeft plaats gehad. De telegrafische draden tusschen Messina en Catana zijn doorgesneden.

WEENEN, 24 Oktober.

De minister *v. Hubner*, die zich in den korten tijd dat hij minister was de algemeene achting verworven heeft, is zonder één woord van erkentelijkheid ontslagen, terwijl graaf *Grunne*, wien de openbare meening reeds lang ongaarne in 's keizers nabijheid zag, nog met eerbewijzen en loftuitingen is overladen. *v. Hubner* was de voorstander eener opregte toenadering tot Rusland, en daarom heeft hij zich ook tegen de gedwongen instruktiën verklaard, die aartshertog *Albrecht* naar Breslau zijn meêgegeven. Deze hielden nl. in, dat de reis des keizers naar Mislowitz ter ontmoeting van den Czaar daarvan zou afhangen of Rusland de verpligting op zich nam, op het kongres de restauratie der Ital. hertogen voor te staan. Rusland weigerde echter die verpligting te aanvaarden en de keizer bleef dus te huis. In den ministerraad van den 20. welken de keizer voorzat, heeft de heer *v. Hubner* met kracht ontwikkeld, dat de buitenlandsche politiek, die men volgt, der dinastie noch het land heil kan aanbrengen. Op deze verg. bleek hoezeer hij het oneens was met graaf *v. Rechberg*, zoodat eene aftreding van een van beide onvermijdelijk werd.

BERLIJN, 24 Oktober.

Graaf *Schwerin* heeft zich eenigen tijd geleden vóór de toelating der Israelieten tot openbare betrekkingen verklaard, welke kwestie waarschijnlijk in de aanstaande kamerzitting zal ter sprake komen.

De prins regent wordt heden avond hier verwacht.

Dat te Breslau de grond gelegd is tot een nader verbond tusschen Pruissen en Rusland is zeer waarschijnlijk; Pruissen zal niet zoo ligt zich voor de restauratie verklaren, Rusland zal het gewis ook niet doen en wil de Midden-Italiaansche zaak zoo regelen, dat de vrede van Europa verzekerd worde, iets dat door eene restauratie met geweld het geval niet zou zijn.

PARIJS, 25 Oktober.

De koningin der Nederlanden, die zich nu hier te lande bevindt, zal, naar men zegt, bij hare terugkomst, een bezoek te St. Cloud brengen.

Onze expeditie tegen Marokko wordt van grooter omvang, dan men eerst gedacht had. De 20000 man van generaal *Martimprey* zullen met twee brigades vermeerderd worden.

De *Const.* treedt heden ter verdediging der keizerlijke politiek in de Italiaansche kwestie op, en haalt twee dokumenten — de brochure *Napoleon III en Italië* en de *Moniteur*-nota van 8 Sept. aan, uit wier overeenkomst moet blijken dat het doel van 's keizers politiek van den eersten dag was afgebakend. In de brochure werd erkend, dat de Italiaansche kwestie de grootste godsdienstige en politieke belangen van Europa raakte en wees op de verschillende gebreken van den toestand in Italië. Maar zij gaf ook de middelen ter verbetering aan, en wel: te Rome sekularisatie; te Turijn uit den weg ruimen der binnen- en buitenlandsche bezwaren; te Napels, onafhankelijkheid van den koning van Oostenrijk; te Florence, Parma en Modena, eene verzoening der hertogen met hunne volken, nadat de eersten weder Ital. vorsten zouden zijn geworden, want van de eendragt tusschen vorsten en volken hing het heil van het gemeenschappelijk vaderland af; en ten slotte werd voorgesteld al de Staten van het schiereiland in een bond te vereenigen. In de brochure verlangde men dus geen volstrekte eenheid maar bondgenootschappelijke eenheid. Het eenige wat die oplossing nog kon vertragen was, Oostenrijks toestand in Lombardije. In Engeland beschouwde men die brochure als eene utopie, maar zes maanden later begon zij toch verwezenlijkt te worden en na den slag bij Solferino was die eenige hinderpaal opgeheven; ging men dus verder dan overschreed men het doel. Ongetwijfeld moest het den overwinnaar hard vallen niet aan alle verwachtingen te kunnen beantwoorden, welke den oorlog en de proklamatiën, die haar vooraf gingen, konden hebben opgewekt, en niet tot Venetië te kunnen gaan, dat hem met open armen wachtte, maar, vraagt het blad, moest men, na voor dat gewest bijna ongehoopte voordeelen te hebben verkregen, naar nog meerdere streven, tot gevaar van de reeds verkregen resultaten? In die omstandigheden kwam het integendeel den keizer ten eerste voor Frankrijk, ten tweede voor Italië voordeelig voor, vrede te sluiten, mits de voorwaarden overeenkwamen met het gesteld programma en nuttig waren voor de zaak die hij wilde dienen. De keizer toch wist dat het onvoorzigtig is de fortuin geweld aan te doen. Hij ging dus niet verder en de nota van 8 Sept. was de uitlegging der preliminairen van Villafranca, zij konstateerde de vervulling van het programma wat betreft Oostenrijks betrekkingen tot Italië en dat de Italianen voortaan meester over hunne eigene toekomst waren. De keizer had niet meer verlangd, maar erlangde nog meer. De keizer van Oostenrijk bewilligde voor de restauratie der hertogen, in het geven van zoodanige instellingen aan Venetie, dat dit zijn karakter van Ital. provincie zou terug bekomen. Oostenrijk was dus voor Italië niet meer die vijandige magt, welke allen nationalen geest trachtte te dooden; maar weder eene bevriende magt omdat het uit eigen beweging er in toestemde aan deze zijde der Alpen geene Duitsche mogendheid meer te zijn en zelf de Ital. nationaliteit tot de Adriatische Zee te ontwikkelen. De Ital. kwestie was dus opgelost in den bij den aanvang aangegeven zin. Het Zuricher verdrag is de bekrachtiging dier oplossing en van de politieke gedragslijn in Januarij zoo juist afgebakend, is men geen oogenblik afgeweken.

De *Presse* beantwoordt dit artikel met, na een résumé gegeven te hebben van hetgeen de Engelsche bladen in het verdrag van Zurich gispen, te zeggen, dat zij niet begrijpt, dat de redenering der Engelsche pers den wrevel der officieuse Fransche pers kan gaande maken. De keizer toch heeft zelf in zijne aanspraak te St. Cloud gezegd: »Gelooft gij, dat het mij niet hard viel openlijk voor Europa een deel van mijn programma, het gebied van de Mincio tot de Adriatische zee te laten varen? Gelooft gij dat het mij niet hard viel edele illusiën, vaderlandlievende verwachtingen in die eerlijke harten vernietigd te zien." »De officieuse pers," besluit de *Presse*: »deed beter die zedigheid en openhartigheid na te volgen en niet de dwaze onhandigheid te begaan van te beweren dat het progamma is vervuld, als de keizer zelf betreurt het onvoltooid te hebben gelaten, en over de ondankbaarheid der Italianen te klagen, als de keizer bekent, hunne illusiën en vaderlandlievende verwachtingen vernietigd te hebben. De keizer der Franschen heeft, na geoorloogd te hebben tegen den wil van Europa, vrede gemaakt tegen zijn eigen wil, en dat, naar hij gezegd heeft, alleen omdat de toekomst van zijn land in gevaar had kunnen komen. Dat is eene reden te meer om naauwkeurig die geïmprovizeerde oplossing te onderzoeken, om te zien of zij overeenkomt met de billijkheid, het regt der Italianen, den toestand van Oostenrijk, het bijzonder belang van Frankrijk, en het algemeen belang van Europa. Om eene zoo ingewikkelde en belangrijke vraag te beantwoorden, is een indrukwekkend geregtshof noodig, dat ten volle meester is over zijne uitspraken, en dat kan alleen Europa zelf zijn, door zijne diplomaten op een algemeen kongres vertegenwoordigd.

Het ter beurze loopende gerucht van een door Spanje aan Marokko verleend uitstel wordt door velen betwijfeld, daar de Spaansche gezant juist heden morgen per telegraaf in last heeft ontvangen,

een aantal tenten en kampementstukken ter leen te vragen, die dadelijk zijn toegezegd.

— 26 *Okt.* Rente op tijd 3 pCt. 69.40; Fr.-Oost. Spw. 541.25; Sp. $1\frac{1}{2}$ pCt. $34\frac{1}{2}$, 3 pCt. 42.

MARSEILLE, 24 Oktober.

De koningin der Nederlanden is heden alhier aangekomen, na alvorens zich in de stad Arles te hebben opgehouden om de Romeinsche monumenten te bezigtigen. De koningin is in het *Hotel Beauvau* afgestegen, alwaar de koning der Belgen vóór 14 dagen gelogeerd heeft.

ANTWERPEN, 26 Oktober.

Bij den hevigen brand in het *entrepôt* hebben wij reeds drie menschenlevens te betreuren. Twee jongelingen, *Willem Lijnen* en *Joachim Janssens*, die vermist waren, heeft men onder de puinhoopen terug gevonden, en hunne lijken zijn reeds ter aarde besteld; de derde is een pompier, die door een der trekgaten van de galerij naar beneden is geslagen, en dood bleef liggen. De brand was Zondag tegen den avond reeds gebluscht, doch de broeijende massa koopwaren vorderde nog voortdurend de zorgen der pompiers.

ADVERTENTIEN.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* E. M. APPEL, geliefde echtgenoot van

Mr. F. C. W. KOKER.

Bennekom, 25 October 1859.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Edel Achtb. Bestuur

GROOT

HARMONIE-CONCERT,

te geven door het

MUZIEKKORPS DER DD. UTRECHTSCHE SCHUTTERIJ,

ten voordeele der Cholera-lijders en nagelatene betrekkingen,

Op VRIJDAG den 28. OCTOBER.

PROGRAMMA.

Zie de Courant van 25 October.

Aanvang ten HALF ACHT uur.

Prijzen der Plaatsen. Loges *f* 1.50. Parquet *f* 1.00. 1e Amph. en Parterre *f* 0.75. 2e Amph. en Galerij *f* 0.40.

Plaatsen te bespreken bij den Heer J. DOESBURG, Steenweg.

*** Ter voldoening aan art. 895 van het W. v. K. en uit krachte van het bevel, door de Arrondissements Regtbank te Utrecht op den 26. October 1859 verleend, wordt aangekondigd, dat door PETER CHRISTIAN VOSWINKEL DORSELEN, wonende te Utrecht, bij gemelde Regtbank is ingeleverd een verzoek van rehabilitatie.

BELASTINGSCHULDIGEN.

*** Het is nu de tijd U te doen hooren en door verzoekschriften aan de Regering, met talrijke onderteekeningen zoo mogelijk voor te komen, eene roekelooze verkwisting van **twee en twintig millioenen** gulden en eene jaarlijksche waarborg van twee millioenen voor een tweeden overgang van den spoorweg over de rivieren, waartoe eenige speculanten de regering willen dringen en dwingen, terwijl de Minister verklaarde alsdan geene belastingen te kunnen afschaffen of verminderen, daar toch eene zoo kostbare brug wel voldoende mag zijn, eene tweede belemmering in de rivier grooter en veelmaliger watersnood moet doen vreezen. — Of was de brug bij Westervoort niet reeds de oorzaak van de doorbraak bij de Greb?

*** **Commissarissen der Algemeene Utrechtsche Maatschappij ter verzekering van geldelijke uitkeering na overlijden,** berigten, dat in hunne vergadering van heden, ingevolge Art. 35 der statuten, tot mede-directeur derzelve Maatschappij is benoemd de Heer GERRIT WILLEM HENDRIK TEN HOLT.

Utrecht, 26. October 1859.

AANBESTEDING

*** De Commissie van administratie over de gevangenis voor jeugdige vrouwelijke veroordeelden, tevens huis van verbetering en opvoeding voor meisjes te Montfoort, zal op Donderdag den 10n. November 1859, des namiddags ten Twaalf ure, in de kamer der Commissie van genoemd gesticht, onder nadere goedkeuring van Z. E. den Heer Minister van Justitie, in het openbaar aanbesteden: **de benoodigdheden voor Voeding, Verpleging en onderhoud der Gevangenen en Meisjes, gedurende het jaar 1860** overeenkomstig de voorwaarden, welke ter lezing liggen bij den Portier van het gesticht, en waaromtrent nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Secretaris der Commissie,

Montfoort 26 October 1859.

De Commissie voornoemd.
VAN DAM, *Vice President*
J. STALENHOEF, *Secretaris.*

*** **Wordt aangeboden** de Huur over te nemen van vier net Gemeubileerde BOVENKAMERS, op een der beste standen dezer stad. Brieven franco onder lett. C. C. bij de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, Oude Gracht alhier.

*** Tegen 1 Mei 1860 of eerder wordt voor **één eenig Heer** in huur verlangd een HUIS, bij voorkeur met TUIN; — opgave van stand en huurprijs wordt schriftelijk verzocht, onder Ltt. N, bij den Boekhandelaar J. G. BROESE.

*** Voor niet hoog loon **vraagt men** tegen 1° Novemb. bij twee eenige lieden van den fatsoenlijken stand een BURGERDIENSTMEISJE, tusschen de 16 en 18 jaren, van de P. G. Adres onder lett. R. aan het Bureau der Utr. Courant.

*** Op een Kantoor van Manufacturen **verlangt men** spoedig een fatsoenlijk JONG MENSCH niet boven de 20 jaar, vlug en net kunnende schrijven en rekenen. Adres lett. A. franco Bureau dezer Courant.

*** De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde begunstigers te berigten, dat hij, door vertrek naar elders, zijne affaire met 1° November zal quiteeren.

Weesbrug A. 20. C. M. HAKSEL.

BLOEMBOLLEN.

*** De ondergeteekende berigt zijne geëerde begunstigers, dat hij wederom op nieuw voorzien is van alle gewenschte soorten voor kamer en tuin. — **HYACINTEN, TULPEN,** enz., goede gezonde **Bollen,** in de beste soorten, tegen de minst mogelijke prijzen.

J. W. DE GROOT, Wz.
Bloemist Nachtegaalsteeg.

STRIJKIJZERS

*** die kolenvuur, bouten, noch strijkkagchel behoeven, goedkooper en zindelijker in het gebruik zijn dan de andere soorten, en voor allerlei soort van strijkwerk — ook voor Hoeden- en Kleermakers — geschikt zijn, zijn uitsluitend te bekomen bij

Gebrs. VAN BERKEL.

URBANUS PILLEN,

bereid volgens het aloude en echte Recept waarop men in het bijzonder attent maakt.

*** Zijn zeer nuttig in onsteldheden der MAAG, en werken heilzaam op de SPIJSVERTERING. Zij zijn uitmuntend tegen de GAL, SCHERPTE in het BLOED, en UITSLAG der HUID, zij zijn ZACHT LAXEREND en SLIJMAFDRIJVEND. Verzegelde doozen van $37\frac{1}{2}$ Ct. en dubbele Doozen van 75 en 150 Ct., zijn in onderstaande Dépôts verkrijgbaar.

Amsterd., J. Alsteede Droogist Heilig Weg D. 321.	Nijmegen Gebr. Swemmelaar.
Amersf., Gebr. Bruning.	Rotterd., A van den Toorn, Apoth., Weste Wagenstr.
Arnhem, S Holland.	Tiel, D. v Wermeskerken.
Breukelen, J. Vlaanderen.	Utrecht, F. Altena, Apoth. en Droog. op het Steenweg over de Donkrstr N°. 372.
Brummen, S. J. van Rijn	Wageningen, A. Assman.
Culenburg, C. Rademaker.	Woerden, L. Ruijten
Deventer, J. Muller.	Wijk bij Duurs., Wed. C. Zorn.
Gorinchem, H. F. de Mol.	IJsselstein, H. Moolhuizen.
Harmelen, J. C. Haasse.	
Leksmond, H. Glinderman.	

BRABENDER'S

Verbeterde Alizarin-Inkt

*** is volkomen vrij van zuren, zoodat de Stalen Pennen er niet door worden aangedaan, ze vloeit gemakkelijk uit de pen, is bij den aanvang niet zoo bleek als andere Inktsoorten en verandert zeer spoedig in het schoonste zwart. Ze verdikt niet, noch in de Pen, noch in den Inktkoker, en beschimmelt nooit.

Ondanks hare vloeibaarheid is deze Alizarin-Inkt tevens voor Copiëer-Inkt uitmuntend geschikt.

Prijs 60, 40, 30 en 20 Cts. het Glazen Tonnetje.

Roode en Blaauwe Inkt,

brillant van kleur en goed vloeibaar, het Fleschje 20 Cts.

J. ALEXANDERS

RESERVOIR-PEN

is de gemakkelijkste en aangenaamste Pen voor allen die eene ligte en loopende hand schrijven.

Het $\frac{1}{2}$ gros-doosje 75 Cts.

Ook geven wij hiermede kennis, dat de zoo gezochte **GILLOTT'S CORRESPONDENTIE-PENNEN** No. 382 of driegaatjes-pen, verder No. 417 en No. 0118, in $\frac{1}{4}$ gros-doosjes gepakt, weder voorhanden zijn.

Amsterdam Verkoophuis.	Bodegraven, *B. E. C. Schlatman.*
Utrecht *T. Uhlenbroek* Choorst.	Hilversum, *R. J. J. v. Alphen.*
„ *T. Uhlenbroek* O.Gracht bij de Hamburgerbrug.	Kuilenburg, *J. V. Hondius.*
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.	Vianen, *B. Swaving.*
„ *P. J. Hunck*, „	Wijk bij Duurst, Wed. *C. Zorn.*
Amersfoort, Gebr. *Bruning.*	IJsselstein, *J. Groenhoff.*
„ *G. T. C. v. d. Roemer.*	Zeist, *C. G. Adlung.*
„ *A. H. v. Ruiven.*	en in de bekende dépots in de andere steden.
Baarn, *E. v. Dapperen.*	
„ *Gez. Petersen Nobbe.*	

*** De ondergeteekende verwittigt het geëerde publiek, dat zijnen PASSAGIERS WAGEN tusschen *Utrecht en Veenendaal*, te beginnen met 1 November aanstaande, zal vertrekken des Zaturdags middags ten $2\frac{1}{2}$ ure, ten huize van den Heer C. J. WOLFF, Logement het *Vergulde Poortje*, aan de Neude. Blijvende het vertrek der Vrachtwagens onveranderd.

A. WEPPELMAN.

Oct	**GEHUWD.**	
25	B. Benjamin en R. T. Wertheim.	Amsterdam.
19	W. A. de Gelder en S. Mossel.	Vlissingen.
25	F. S Kapper en C. v. Raalte.	Amsterdam.
27	W. Schipper en W. B. Offers.	Amsterdam.
20	C. Vis en A. Kluijver.	K. a/d Zaan
23	J. Veth en N. von Lindern.	Alblasserd.
	BEVALLEN.	
24	J. H. Bom geb. Rouffaer, zoon.	Amsterdam.
24	B. Farendse geb. Lange, zoon.	Amsterdam.
25	M. C. Berkhout geb. de Jong, dochter.	Amsterdam.
20	A. J. Bueninck geb. v. de Laar, zoon.	s' Hage.
23	K.M. Burgdorffer geb. Westenbrink Meijer, d	Kampen.
22	L. J. v. Dulken geb. Harst, zoon.	Rotterdam.
21	C. M. v. Holk geb. v. Dam, zoon.	Zaandam.
21	H. de Jong ten Cate, zoon.	Enkhuizen.
21	J. M. Keijzer geb. Potharst, zoon,	Amsterdam.
24	M. C. Langeveld geb. Streicher, zoon.	Amsterdam.
20	C. A. H. Meerman geb. Mohr, dochter.	Amsterdam.
2[illegible]	A. M. F. Nijland geb. Kolkman, zoon.	Arnhem.
23	A. Nieuwland Beijerinck geb. Abeleven, d	Nijmegen.
24	S. H. Schuijt geb. Veelwaard, zoon.	Amsterdam.
21	J. G. de Vries geb. Meijerink, dochter.	Amsterdam.
22	A. Wolters geb de Graaff, zoon.	Leijden.
20	M F. P. Zeper geb. Waller, zoon.	Leeuwarden.
21	A. F. Zaadnoordijk geb. Bolten, zoon.	Alkmaar.
	OVERLEDEN.	
23	J. M. J. Andreoli geb. Beretta, 52 j.	s' Hage.
10	H. J. A. Begeer, zoon 25 j.	Gouda.
21	D. Bakker, 74 j.	Andijk.
22	G. H. Beijer geb. v. d. Smit.	Rotterdam.
24	Mej. H. W Deiman, 74 j.	Haarlem.
21	G. H. Fikkert, dochter.	Steenwijk.
20	G. Fortgens O ter geb. Boesijaar.	Amsterdam.
21	J. C. v. Gennep geb. v. Gennep, 90 j.	Rotterdam
17	C. Groen, 69 j.	Leijden.
17	F. H. Hocksma, 62 j.	Lemmer.
23	H. Lagerweij, 51 j	Dordrecht.
20	A. Moll, 18 j	Goes.
22	S. H. v. Marle geb. Fetmenger, 26 j.	Deventer.
21	H. W. Muller, 54 j.	Delft.
23	M. Maclaine Pont, dochter 5 j.	Alkmaar.
20	J. C. v. d. Meer geb. Wouters, 76 j.	Leijden
20	H. Noordendorp geb. Kros.	Leijden.
22	D. v Ommeren, 61 j.	Wageningen
20	M. Schuurman geb. Groot, 63 j.	Andijk.
18	J. P. de Vries geb. v. Achter, 73 j.	Weesp.
25	H. Vervoort, 67 j.	Leijden.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Okt.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr. N Q.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen
26	2	zzw.	8.0	748.83	52.7	+ 1.4	0.74	0.	Zw. bew.
	0	zw.	7.0	54.16	42.3	— 2.7	0.91	0.1	Bijna helder.
27	[illegible]	zw.	0.5	53.56	37.2	— 8.3	0.94	0.	Ligt bewolkt

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 26 Oktober 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{15}{16}$	$64\frac{1}{8}$	$64\frac{1}{16}$
dito dito	3	„	76	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{1}{8}$
dito dito	4	„	$96\frac{1}{2}$	$96\frac{15}{16}$	$96\frac{15}{16}$
Amortisatie-Sindikaat.	$3\frac{1}{2}$	„	$94\frac{3}{8}$		
Handelmaatschappij. .	$4\frac{1}{2}$	„	126		
Oost-Indische Leening	4	„	$96\frac{1}{8}$		
BELGIE.					
Certifik. Adm. B. bk	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$50\frac{3}{4}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{3}{4}$	pCt.	$31\frac{5}{8}$	$31\frac{7}{8}$	$31\frac{11}{16}$
Obligatien	3	„	$43\frac{1}{2}$		
Binnenl. Schuld. . . .	3	„	$40\frac{5}{8}$	41	$40\frac{11}{16}$
Bewijzen Koepons			$4\frac{1}{4}$		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$43\frac{3}{4}$	$43\frac{7}{16}$	
dito 1856/59. . .	3	„	$42\frac{1}{16}$	$42\frac{1}{8}$	
dito uitgestelde			30		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	„	$103\frac{1}{8}$	$103\frac{3}{8}$	$103\frac{3}{8}$
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	$101\frac{1}{4}$	$101\frac{3}{8}$	
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	85		
Certifikaten 1840 . . .	4	„	$80\frac{3}{4}$	$81\frac{1}{8}$	81
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4	„	$80\frac{7}{8}$		
dito 5e Serie	5	„	$90\frac{3}{8}$	$90\frac{1}{2}$	
dito 1855 6e Serie . .	5	„	$99\frac{3}{8}$	$99\frac{1}{4}$	$99\frac{3}{8}$
dito Adm. te Londen	3	„	64		
Certifik. van Assign. .	6	„	$61\frac{3}{4}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			$156\frac{1}{2}$		
Obligatiën	4	pCt.	$77\frac{1}{4}$		
PRUISSEN.					
Obligatiën	5	„	101	$101\frac{1}{8}$	101
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en C°.*	5	pCt.	$61\frac{1}{16}$		
Oblig. Metaliek	5	pCt.	51	$51\frac{9}{16}$	$51\frac{3}{8}$
Oblig. Rente Am.. . .	5	„	71	$71\frac{3}{8}$	$71\frac{1}{8}$
dito dito Nat. 1854. .	5	„	$55\frac{7}{8}$	$56\frac{1}{2}$	$56\frac{1}{4}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$27\frac{5}{16}$	$27\frac{1}{2}$	$27\frac{1}{2}$
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	$99\frac{1}{2}$		
AMERIKA.					
Peru, Geldleen. 1854.	$4\frac{1}{2}$	pCt.	86		
Venez. Oblig.	3	„	$25\frac{7}{8}$	$26\frac{1}{8}$	$25\frac{7}{8}$
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	„	15	$15\frac{1}{16}$	
Mexiko, Obl.	3	„	$20\frac{7}{16}$	$20\frac{1}{2}$	
N-.Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	$80\frac{1}{2}$		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

DONDERDAG 27 *Oktober* 1859, *No.* 256.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Donderdag 20 Oktober.

De heer *v. Nooten* zegt, dat de aangelegenheid nu in behandeling gewis een der gewigtigste is; men stelt dan, met het oog op het verledene, vast, wat voor de toekomst zal worden vereischt en men raamt welke uitgaven de gemeeente te doen heeft en door welke inkomsten deze zijn te vinden. Daarbij dient dan wel volledig en duidelijk te worden aangegeven waarin die uitgaven en inkomsten bestaan en moeten globale opgaven zooveel mogelijk worden vermeden. De gewigtige vraag die de vergadering bezig houdt, of de bijlagen een integrerend deel der begrooting uitmaken: mag daarbij wel de belangstelling wekken en des noods aan eene beslissing worden onderworpen. Spr. deelt het gevoelen van hen die meenen, dat zij deel uitmaken van de begrooting en toch in het ligchaam der begrooting niet behoeven te worden opgenomen. De heer *Boer* heeft reeds gewezen op het provinciaal voorschrift dat in 1852 is vastgesteld, en Spr. gelooft, dat als men overgaat tot de behandeling eener begrooting, het wel zaak is, dat besluit na te gaan. Nu vindt Spr. in art. 7 bepaald, dat de begrooting moet zijn vergezeld van eene memorie van toeligting, die voor elk art, en, zoo noodig, voor elken post de gronden aangeeft, waarop de raming berust, en in geval van verschil met het vorige jaar, de oorzaak daarvan vermeldt; dat inzonderheid de redenen worden uiteengezet, waarom de voorgedragen uitgaven noodig zijn; dat voorts de begrooting, vergezeld van de memorie van toelichting, binnen twee maanden, vóór het dienstjaar aanvangt, aan Gedep. Staten moet worden opgezonden. Dat voorschrift berust op art. 206 der gemeentewet waarin men leest: „De begrooting der inkomsten en uitgaven wordt ingerigt naar voorschriften, door Gedep. Staten, onder onze goedkeuring te geven." Daaruit volgt naar Spr's inzien, dat niet alleen de bijlagen bij de memorie van toelichting, maar ook deze memorie zelve een deel der begrooting uitmaakt. Spr. gelooft dus, dat men al de stukken als een geheel moet beschouwen, en het dagelijksch bestuur aan de bijlagen gebonden is. Maar dan vraagt Spr. of bij die memorie voldoende rekenschap van alle uitgaven wordt gegeven. Indien men voorstelt eene bepaalde verhooging van uitgaven, dient toch de reden te worden aanschouwelijk gemaakt in de memorie van toelichting, en die mist Sp. voor onderscheidene zaken. Bv. voor de fabrikage; daar moet men afgaan op een globaal cijfer; men zal zeggen, dat er een advies van den kameraar is; maar dat is geen deel der begrooting. Het komt Spr. voor, dat bij de posten onder no. 85, 89 en 94 bepaaldelijk alle mogelijke toelichting ontbreekt; bij no. 85 vindt men geraamd: Kosten van aanleg en onderhoud van straten, wegen en pleinen, als: *a* binnen de gemeeente *f* 20000, *b* buiten de gemeente 4000, den post sub litt. *a* stelt men dus *f* 3000 hooger; in de mem. v. toel. wordt daarover gezegd, dat men *f* 3000 meer voordraagt en het wenschelijk acht, de verbetering der bestrating krachtdadig voort te zetten. Dit argument komt Spr. niet toereikend voor. Spr. heeft in het advies van den kameraar gelezen, dat men grootere uitgaven verlangt te doen voor den aankoop van keijen. Spr. gelooft, dat als men voor de bestrating belangrijke sommen verlangt uit te geven, men in de begrooting moet vaststellen hoeveel voor vernieuwing en hoeveel voor onderhoud. Bij n⁰. 94: Onderhoud der gebouwen ten dienste der stedelijke administratie, enz. *f* 14600; wordt in de mem. v. toel. alleen gezegd, dat die post hooger geraamd is. Bij n⁰. 93 wordt melding gemaakt van werken tot uitbreiding en verfraaijing der stad, aankoop van gebouwen en afkoop van afhuren enz. *f* 6000; in de mem. v. toel. vindt Spr. aangeteekend, dat die som o. a. zal moeten strekken tot aanleg eener nieuwe straat tusschen de Zandstraat en de Naauwe Watersteeg; men komt daar dus in eene andere afdeeling, terwijl in eene vorige reeds over den aanleg van straten gehandeld is, weer daarop terug. Deze opmerking meent Spr. dat te meer in acht behoort te worden genomen, als men let op de rubriek zelve, waar eerst van straten gesproken is; in hoofdst. 3 staat: kosten voor openbare werken, wegen en inrigtingen, en in hoofdst. 4 de kosten voor gemeente-eigendommen en wegens die eigendommen verschuldigde lasten. Het is dus kennelijk, dat de eerste uitgaven betreffen alle zoodanige werken en eigendommen, die publiekregtelijk aan de gemeente behooren, en dat onder de andere bedoeld worden die haar naar privaatregt behooren, en als men dan eene nieuwe straat aanlegt en andere werken van publiekregtelijken aard uitvoert, dan behooren zij onder die rubriek waaronder de uitgaven voor dergelijke werken voorkomen. Uit deze beschouwing vloeit nog voort, dat de kosten van werken buiten de gemeente niet behooren onder hoofdst. 3, maar onder hoofdst. 4; deze toch zijn een gevolg van eigendomsregten. Een ander punt is de vraag of een aantal uitgaven, die eigenlijk geheel onverpligt zijn, door de noodzakelijkheid zoodanig zouden worden verdedigd, dat de raad er zijne goedkeuring aan kan hechten. Spr. bedoelt n⁰. 96: onderhoud aan kazerne, enz. *f* 4750; dat is eene uitgave die krachtens de grondwet ten laste van het rijk komt, en Spr. heeft met veel genoegen te dien opzigte in de mem. v. toel. opgemerkt, dat men het van belang acht, bij het rijk aan te dringen op de regeling dezer zaak. Andere uitgaven van dien aard zijn de *f* 5000 aan de hoogeschool, en eene van *f* 2000 aan de technische school. Het is zeker eene gewigtige zaak voor de stad in het bezit te zijn eener hoogeschool, en de raad heeft ook ten allen tijde getoond, dat op prijs te stellen, maar dergelijke post gelooft Spr. toch dat in de gegeven omstandigheden niet genoeg te regtvaardigen is. Als voor belangrijke inrigtingen gelden noodig zijn, kan de raad daarvoor de sommen bestemmen en er in voorzien, des noods door eene leening, maar die som uit te geven welke door het rijk niet wordt aangenomen, terwijl juist het rijk het bewijs geeft al het mogelijke voor de akademische inrigtingen te willen doen, acht Spr. niet te regtvaardigen. Wat aangaat de technische school deelt Spr. het gevoelen van een lid der komm., dat die school niet genoeg algemeen voordeel aan de stad oplevert.

De Voorz. kan, ten einde zijne opinie over de kwestie der bijlagen te doen kennen, niet beter doen dan zich geheel te gedragen naar hetgeen de heer *Boer* bij den aanvang der diskussien heeft in het midden gebragt. De gronden door den heer *Boer* aangevoerd zijn juist dezelfde als die welke Spr. in den boezem der komm. heeft ontwikkeld. Er is echter nog een argument waarvan Spr. zich herinnert zich bediend te hebben; hij heeft zich nl. beroepen op hetgeen voorkomt in de voorschriften van Ged. Staten. Spr. heeft, die nogmaals naziende, in art. 3 gevonden, dat de omschrijving letterlijk van elken post van inkomst en uitgaaf, den aard en oorsprong der inkomsten en *den aard* en de *strekking* der uitgaven duidelijk moet aanwijzen, zoodat het Spr. voorkomt, dat men handelt in den geest van dit voorschrift als men van de posten op de begrooting voorkomende, den aard en de strekking aanwijst, maar niet alle onderdeelen van die posten behoeft te omschrijven. Spr. moet overigens zeggen, dat de heer *Boer* de komm. wel wat hard valt in hetgeen hij gezegd heeft aangaande de direkte belasting. Men is er verre van af geweest, een ongunstig oordeel in de gemeente te willen gaande maken ten aanzien dezer zaak. Het rapport is daarenboven in eene publieke verg. uitgebragt, maar is daarom nog geen stuk bestemd om in het publiek verspreid te worden. Ook komt er niet in voor de uitdrukking, dat de belasting *ondragelijk* zou zijn, zoo als die Spr. aangevoerd heeft. Dat die belasting drukt gelooft Spr. wel; alle belastingen drukken, en deze misschien meer dan eene andere. Spr. gelooft overigens, dat de kommissie zich niet sterker over den druk der direkte belasting heeft uitgelaten dan de heer *Boer* het zoo even in deze openbare zitting gedaan heeft ten aanzien van de belasting op de brandstoffen.

De heer *de Jong* zegt, dat telken jare bij de behandeling der begrooting de twist zich vernieuwt over de kracht van de bijlagen welke bij die begrooting worden aangeboden. Spr. heeft herhaaldelijk daaraan deelgenomen. — Heden had echter de heer *Boer* in de rede, die deze diskussie heeft geopend, in het eerste gedeelte zijner ontwikkeling zoo geheel Spr's. denkwijze uitgedrukt, dat hij niet dacht deel aan de diskussie te zullen nemen. Maar het antwoord door hem zoo even aan den heer *Pabst* gegeven noodt Spr. op de zaak met een enkel woord terug te komen. De heer *Boer* heeft namelijk aan den heer *Pabst* toegegeven, dat de bijlagen een integrerend gedeelte der begrooting uitmaken, zoo zelfs dat in die bijlagen amendementen door de vergadering kunnen voorgesteld worden. — Spr. heb zich steeds tegen dat denkbeeld verzet, en veroorlooft zich hetzelve op nieuw te bestrijden. — De begrootingen onzer groote steden, op het voorbeeld der staatsbegrooting ingerigt, bevatten de posten van uitgaaf voor de verschillende afdeelingen der huishouding van de gemeente benoodigd. — Bij die begrootingen worden gevoegd bijlagen, en daarenboven eene memorie van toelichting. — Die bijlagen bevatten eene aanwijzing tot justifikatie van het cijfer, dat globaal op de eigenlijke begrooting voorkomt, het is de berekening, hoe men komt tot het ramen van het cijfer van elken post of elk artikel op de begrooting vermeld. — De memorie van toelichting geeft de uitlegging en toont aan de doelmatigheid der uitgave. De bijlagen beantwoorden de vraag waartoe? de memorie van toelichting waarom? moeten de gelden worden besteed, welke het bestuur op elken post der begrooting heeft uitgetrokken. Maar noch die bijlagen noch de memorie van toelichting maken de eigenlijke begrooting uit. — Zoo dit alzoo ware zou immers niet slechts de begrooting maar ook de bijlagen aan de goedkeuring van gedeputeerde staten moeten onderworpen zijn. (Art. 207 der gem. wet.) Een ieder weet, dat dit niet geschiedt. Men wijst op art. 204 der gem. wet om te betoogen dat de bijlagen in de begrooting moeten worden opgenomen, maar eene dergelijke bepaling vindt men in art. 119 der grondwet ten aanzien der staatsbegrooting, en toch heeft niemand er aan gedacht om bij de staatsbegrooting dat artikel in den zin der kommissie op te vatten. Art 205 der gem. wet schrijft regels voor; het wil dat b. v. de jaarwedden van den burgemeester, de wethouders enz. op de begrooting worden gebragt, maar verbiedt niet om dergelijke uitgaven onder één post of artikel te brengen. Art. 205 moest naar Spr.'s inzien in dien zin uitgelegd worden, want het zou anders eenen geheel noodeloozen omslag hebben voorgeschreven. — En buitendien zou het bestuur bij elken stap moeijelijk ondervinden. — Aan het bestuur moet eene zekere vrijheid worden gelaten. — B. v. vindt men in de bijlagen de justifikatie van het volgnummer 104 der begrooting, daar komen zekere sommen voor *verlichting*, *verwarming* en *schoonhouden* van lokalen enz. Het spreekt van zelf dat de zedelijke verpligting van het bestuur medebrengt, om zich zooveel mogelijk aan de cijfers der bijlagen te houden, maar het kan gebeuren, dat voor eene dier uitgaven wat te weinig geraamd is, dan moet het bestuur de vrijheid hebben het overschot van een der *onder hetzelfde artikel* op de begrooting gebragte uitgaven tot bestrijding van een ander aan te wenden, b. v. het overschot der *verlichting* bezigen tot dekking van hetgeen voor *verwarming* meer moet worden besteed, zonder dat daartoe magtiging tot af- en overschrijving behoeft te worden aangevraagd. — Men ziet daaruit dat de bijlagen geen integrerend deel der begrooting uitmaken. — Spr. verklaart zich in het algemeen tegen het denkbeeld der kommissie. — Vooral gelooft hij dat de door haar verlangde extensie aan de begrooting te geven zonder eenig nut zou zijn, nu alle takken onzer administratie zijn geregeld, nu de traktementen der verschillende ambtenaren zijn vastgesteld; nu het dagelijksch bestuur daaromtrent door onze verordeningen is gebonden. — Waartoe zou het dienen het traktement van elk ambtenaar in de begrooting uit te trekken, zoo als men verleden jaar in afdeeling I goed vond te doen. — Spr. voor zich kan daartoe geene enkele aanleiding vinden, want met de verordening in de hand is het globaal cijfer na te gaan. — Als in het een of ander artikel te veel on-

derwerpen zijn opgenomen, welnu, men vrage de splitsing van zoodanig artikel, gelijk daarvan zoo menigvuldige voorbeelden bij de behandeling der staatsbegrooting voorkomen. — Maar Spr. voor zich moet in het algemeen het denkbeeld bestrijden om aan de begrooting eene extensie te geven zoo als de kommissie voorstelt, en ten andere dus het gevoelen van hen, die de bijlagen beschouwen als een integrerend gedeelte der begrooting uit te maken.

De heer *de Graaf* vermeent in het gezegde van den heer *Boer* eene beschuldiging tegen de komm. voor de begrooting van 1858 te zien; daarvan was Spr. lid en hem is niet bekend, dat de verkoop van het Maliehuis zoo ongelukkig is afgeloopen; het cijfer van *f* 31.000 waarmede toen de post: verkoop van gemeente eigendommen, is verhoogd, had niet alleen betrekking tot het Maliehuis; de komm. had het Maliehuis gesteld op *f* 25.000 en nog eenige perceelen aangewezen tot een bedrag van *f* 6000. Spr. meent dat indien het Maliehuis gesplitst verkocht ware, de opbrengst veel hooger zou zijn geweest; kort na de gunning is in der tijd aan den kooper voor den stal met grond daarachter *f* 10.000 geboden; doch met de uitvoering van het raadsbesluit was de komm. voor de begrooting niet belast.

De heer *v. Doorn* zegt, dat hem bij vorige gelegenheid gebleken is, dat het verslag eener komm. bepaaldelijk wordt toegeschreven aan hem, die het als rapporteur onderteekend heeft; hij vindt dat niet juist, en wanneer ook nu zoo wierd geoordeeld, wil hij opmerken, dat hij de verantwoordelijkheid, voor alles wat de komm. ten opzigte van de begrooting heeft opgemerkt, niet aanneemt. Spr. heeft, als verslaggever, zoo getrouw mogelijk, vermeld wat de leden der komm. besloten; hij heeft hunne geuite gevoelens uitgedrukt en het opstel vooraf aan hunne goedkeuring onderworpen, en ziet nu geen enkele reden, waarom hij daarvoor, meer dan de anderen, zou aansprakelijk wezen: hij zal dan ook de verdediging daarvan niet als zijne taak beschouwen, maar alleen antwoorden op de gemaakte bedenkingen, voor zoover hij die met zijne eigene opvatting in strijd acht. Er zouden, wel is waar, bewoordingen kunnen gekozen zijn, die geheel voor zijne rekening moesten komen, maar zeker is het, dat zij, voor zoo veel hij zich bewust is, getrouw wedergeven, wat de komm. heeft overwogen; doch, in allen gevalle, daartegen zijn nog geen der aanvallen gerigt geweest. De inleiding van het verslag, is door al de leden der komm. aangenomen; ware het anders dan zou Spr. daarin hebben aangeduid dat zij nieteenstemmig was vastgesteld: indien de Voorz. de daarin geuite wenschen nu niet als de zijne erkent, dan is hij sedert tot andere gedachten gekomen; in de vergadering der komm. heeft hij zich daarmede vereenigd, althans geen aanteekening gewild, dat hij eene andere zienswijze, betrekkelijk het onderwerp, aankleefde. De komm. heeft het opnemen in de begrooting zelve van de bij de toelichtende memorie gevoegde staten verlangd, omdat deze raad jaren lang daarop heeft aangedrongen, zoo ernstig zelfs, dat in het vorige jaar, dienovereenkomstig de begrooting is gewijzigd. Als nu de raad herhaaldelijk, geduriglijk, aanhoudend te kennen geeft, dat, naar zijn oordeel, die inlassching noodzakelijk is, dan komt het Spr. voor, dat de tegenwerping: „in Rotterdam en meerdere steden wordt zoo niet gehandeld," weinig afdoet; — de eischen van den Utrechtschen raad zijn niet daarom onregtmatig of verkeerd, omdat zij elders niet worden gedaan, zij zouden dat dan alleen worden, wanneer zij werkelijk bevonden wierden in strijd te zijn met de voorschriften der wet. Dit nu is in deze niet aangetoond. Als Spr., in artt. 204 en 205 der gemeentewet, leest: „de begrooting vermeldt *alle* ontvangsten der gemeente, *van welken aard ook en zooveel mogelijk het bedrag waarop elke post in het bijzonder* wordt geraamd" en „de begrooting der uitgaven vermeld *alle* uitgaven der gemeente *van welken aard ook*", daarbij van *a* tot *x* vindt aangegeven iedere bijzondere uitgaaf, waartoe het beheer der gemeente kan leiden, dan is het voor hem boven bedenking, of de wetgever heeft gewild, dat de begrooting zelve, zooveel mogelijk, elken post van ontvang en uitgaaf afzonderlijk moet aanwijzen, en hij acht het verwijt van onbescheidenheid, der komm. toegevoegd, omdat zij eene andere uitlegging niet gelukkig noemde, onverdiend, vooral ook, omdat de komm., wel verre van hare meening als eene wet van Meden en Persen te willen opdringen, iedere andere opvatting eerbiedigt en eindelijk de opvolging van hare wenken slechts vraagt, als een bewijs van beleefde inschikkelijkheid, tot verligting van het werk der raadsleden, dat daardoor veel minder lastig en minder tijdroovende zou gemaakt worden. Spr. kan niet toegeven de beweering, dat art. 119 der grondwet een beletsel zou zijn, tegen de besprokene inrigting der begrooting: in dat art. treedt de wetgever niet in bijzonderheden en deze kunnen daarom, met regt, uit de Rijksbegrooting worden weggelaten, maar daardoor wordt niet uitgemaakt, dat de wetgever, in art. 205 der latere gemeentewet, zonder eenige bedoeling, de verschillende uitgaven, die op de gemeente-begrooting moeten gebragt worden, bij wijze van voorbeeld, van *a* tot *x* zou hebben omschreven; — eene uitbreiding, die in art. 119 der grondwet, betrekkelijk de rijksbegrooting niet voorkomt; de stelling, dat eenmaal vastgestelde en bekende posten niet op de begrooting zouden behooren, is ook niet op de wet gegrond; immers, de jaarwedden der ambtenaren, het presentiegeld der leden van den raad, de huur van het gemeentehuis en dergelijken, zullen wel overal moeten gerangschikt worden, onder de vastgestelde en bekende uitgaven, en toch schrijft art. 205 sub *a. b. f. g. h. i.* enz. uitdrukkelijk, de afzonderlijke vermelding daarvan voor. — Om eindelijk de toelichtende memorie, als één geheel met en even verbindend als de begrooting zelve, te kunnen aannemen, zou Spr. verlangen, dat zij minstens ook onderteekend wierd en de staten inhield, waarnaar zij verwijst: nu mist zij èn echtheid èn volledigheid. Het voorstel van verkoop van gemeente-eigendommen, dat bestreden is geworden, kan ook der komm. niet tot verwijt worden gemaakt: zij deed het, even als het reeds behandelde, op het voorbeeld van hare voorgangers en omdat deze raad meermalen, dergelijken maatregel als voordeelig en nuttig heeft aangeprezen; zij deelde die zienswijze, en vond de gelegenheid geschikt om het onderwerp op nieuw ter sprake te brengen; wat daartegen is aangevoerd, heeft Spr. in zijne overtuiging niet doen wankelen, dat de stad weinig winst kan trekken, uit het bezit van kleine woningen en als de vervreemding daarvan in behandeling wordt gebragt, zal hij daarvoor stemmen. Blijft nog over, de berisping, die de inkleeding van het voorstel tot vermindering der eigen direkte belasting heeft moeten verduren. Dat de gebezigde woorden niet zoo kwaad gemeend zijn, als één der sprekers heeft bejammerd, werd reeds door den voorzitter gezegd, door wien zij reeds zijn verdedigd, beter dan Spr. dit zou hebben kunnen doen: hij wil daar alleen bijvoegen, dat de komm., die op het eindcijfer der uitgaven dat nagenoeg vijf tonnen gouds bedraagt, niet meer dan *f* 2000 wil bezuinigen, het verwijt niet verdient, dat zij tegen alle belastingen in het algemeen zou gestemd zijn en zich eenen onbereikbaren toestand, waarin de burgers niets meer zouden behoeven op te brengen, in hare verbeelding, hebben voorgespiegeld. Wat Spr. zelven betreft, hij was aanvankelijk vóór deze belasting ingenomen, hij dacht dat zij niet drukkende was en gemakkelijk, zonder bezwaar, werd opgebragt en geïnd; toen hem echter is aangetoond, dat die opbrengst, aan een groot deel der burgerij, de uiterste inspanning kostte en dat zelfs de ambtenaren, daardoor bewogen, zich den omslagtigen arbeid hebben getroost, om bijzondere boeken voor sommigen aan te leggen, waarin, op rekening van hunnen aanslag, sommetjes van 10 centen en kwartguldens worden in ontvang opgeteekend, gaf hij zich gewonnen, en noemde eene heffing, die zooveel moeite en zorg, aan betalers en ontvangers beiden, veroorzaakte, zonder schroom drukkend, en als hij daarbij dacht aan den weerzin, dien zij ook bij meergegoeden opwekte, achtte hij hare verligting eene weldaad voor de belastingschuldigen en daarom eenen pligt voor de bestuurderen; dat ook de rijkeren door dien maatregel zouden gebaat worden, is voor Spr. geen reden om daartegen te zijn; hij meent, dat evenzeer op den weerzin der aanzienlijken, als op den kommer der schamelen, moet gelet worden en dat de gemeente belang heeft bij de tevredenheid van allen; de tegenwerking der hoogere standen, moge in dagen van onrust minder gevaarlijk schijnen, dan die der menigte, welke tot dadelijkheden overslaat, zij ondermijnt daarom toch niet minder vreesselijk het gebouw onzer maatschappelijke instellingen, en eene verstandige regering zal zoo weinig de eerste als de laatste gering schatten. Evenwel de voordragt, als of de rijke door de bedoelde vermindering alléén zou bevoordeeld worden, is onwaar, zij zal gelijkelijk verdeeld worden over allen, en voor den kleineren aanslag, zal de kleinere verligting gewisselijk nog meer gevoeld en gewaardeerd werden, dan de grootere vermindering van de grootere bijdragen.

De Voorz. zegt, dat de heer *v. Doorn* opmerkt, dat niet uit het rapport blijkt dat Spr. als lid der kommissie voor de begrooting niet heeft ingestemd met het gevoelen der komm. wat betreft de bijlagen; Spr. heeft wel geen aanteekening daartegen verzocht, maar men zal ook nog andere punten vinden waarmede hij zich niet heeft vereenigd, zonder dat dit juist is uitgedrukt.

Wegens het vergevorderd uur wordt de verg. alsnu verdaagd tot Donderdag 27 Oktober.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort,

van 25 Oktober 1859.

Voorzitter Mr. *A. G. Wijers.*

Tegenwoordig waren al de leden.

Aan de orde van beraadslaging is de begrooting van de Dd. schutterij voor 1860, welke tot een bedrag van *f* 1614,95 wordt goedgekeurd.

Begrooting van het burger weeshuis met een subsidie van hoogstens *f* 3451,64½. — Goedgekeurd tot een bedrag van *f* 12827.

De rekeningen over 1858 der gesubsidiëerde armbesturen worden goedgekeurd, benevens de begrootingen voor 1860 der Herv. met *f* 2375,62½ en der Ned. Israël. gem. met *f* 146,11½ subsidie, terwijl met algemeene stemmen is besloten de begrooting van de R. K. gem. terug te zenden om het subsidie met $^1/_{10}$ te verminderen.

Verzoek van de direktie over de muziek der schutterij om *f* 200 voor aankoop van instrumenten. — Afgewezen met algem. stemmen.

De begrooting der gemeente voor 1860 is vastgesteld tot een gelijk cijfer aan uitgaven en inkomsten, van *f* 101741,51½. Bij deze gelegenheid is o. a. besloten: 1. één der gem.-veldwachters wegens ouderdom te pensioneren, het traktement van *f* 200 des anderen met de helft te verhoogen, en met het oog op de rijksveldwacht de vakature voorloopig niet te vervullen; 2. den post „onderhoud van straten, goten, enz." met *f* 1000 te verhoogen, onverminderd de verhooging van *f* 1000 en de som van *f* 1200 voor verbetering van den weg buiten de Bloemendalsche poort, door Burg. en Weth. voorgedragen; 3. den post „onderhoud van werven, enz" met *f* 1000 te verhoogen, om 40 in plaats van 20 vierk. el der kade buiten de groote Koppelpoort te kunnen herstellen; 4. eene toelage van *f* 200 te verstrekken aan het muziekkorps der schutterij; 5. in plaats van de 8 resterende aandeelen van *f* 500 eener geldleening, slechts één aandeel af te lossen; 6. het cijfer van *f* 12000, voorgedragen om voor den bouw eener armenschool eene geldleening aan te gaan, te verminderen met *f* 2000, welke uit de gewone middelen kunnen gevonden worden; 7. aan B. en W. op te dragen, het onderzoek of, uit aanmerking der tegemoetkoming van *f* 250 aan het kerkbestuur der Herv. gem., de brandwacht naar den L. Vr. toren kan verplaatst worden; 8. aan B. en W. op te dragen het onderzoek of de aannemers der gasverlichting behoorlijk voldoen aan de bepalingen van het kontrakt, ten aanzien van de grootte der vlam, de lichtsterkte, de gehalte van het gas, enz.; 9. met verwerping van het voorstel van den heer *v. Lockhorst* — strekkende tot opdragt aan eene raadskommissie, van het onderzoek in hoever de uit riolen in de stadsgrachten loopende meststoffen, ten behoeve van den landbouw kunnen verzameld worden — dat onderzoek over te laten aan de openbare gezondheidskommissie, welke, zonder de benoeming van het scheikundig lid af te wachten, eerlang in werking zal treden.

Het aanvullingskohier der belasting op de honden over 1859 wordt vastgesteld op *f* 19.

Ingekomen zijn: Koninklijke goedkeuring op de gewijzigde verordening tot heffing eener gem.-belasting op het gedistilleerd en den wijn. — Voor informatie.

Goedkeuring van Gedep. Staten op de rekening der Schutterij over 1858. — Als voren.

Verdaging van Zr. Ms. beslissing omtrent het voorgedragen tarief van begrafenisregten tot het einde van Maart 1860. — Als voren.

Proces-verb. van kasopneming bij den gem.- ontvanger dd. 6 Okt., als wanneer in kas bevonden is *f* 12871,02½. — Ter sekretarie.

Staat van opbrengst der pl. belastingen 3. kw. 1859, aanwijzende eene ontvangst van ruim *f* 2000 méér dan in het 3. kw. 1858. De restitutiën beliepen ongeveer *f* 2000. — Als voren.

Missive van den gem.-ontvanger, begeleidende drie lijsten van nader gekonstateerd onvermogen en geheel of ten deele gedane betalingen ter zake van den hoofdelijken omslag over 1857. — Te verzenden naar de afdeelingen.

Verzoek van *A. van Loo* en 11 andere eigenaren of bewoners van huizen en gebouwen in en nabij de kleine Nachtegaalsteeg, om plaatsing van eene gaslantaarn. — Ter sekretarie en behandeling in volg. vergadering.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZOON.